

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Diszitő fák.

Valamely nép művelődési fokának és gazdasági jólétének egyik fokmérője, hogy mennyire szereti a fát és foglalkozik-e faneveléssel és faültetéssel? A nyugati államok művelt lakói meg is becsülik a fát annyira, hogy az

De más hivatása is van.

Minden községben arra kellene törekedni, hogy az utcákat is fák ültetése által szépítsük, mert árnyékot nyújtanak és felfogják a port. Művelt nemzeteknél gyümölcsfákat ültetnek

Utca, szép jegenyesorral.

az utcákra és így a gyümölcs értékesítése útján az utcára ültetett fák szép jövedelmet biztosítanak a községnek. Sajnos, nálunk az utcák és utak mellé ültetett gyümölcsfák sorsa siralmas, mert ha sikerül is azokat felnevelni, a gyümölcstermés rendszeren megsemmisül a lelkiismeretlen emberek pusztítása következtében. Iskolákban, összejöveleteken hirdetni kell a fa hasznát és arra kell nevelni a gyermekeket, ifjúságot és felnőtteket, hogy a fát becsülik meg.

gyermek egyik napját a fáknak szentelik. Nálunk is megtartják az iskolákban a fák napját, azon az iskolás gyermekeket arra oktatják, hogy ültessenek fát, mert abból nagy haszon származik.
 A fát nemcsak tüzelőül, építőanyagul lehet használni s nemcsak gyümölcs-termelésre. A fa az éghajlat és az időjárás szabályozásában sokat jelent s a talajban levő víz mennyiségét is szabályozza. A csuszamlós, rogyásos talajt megköti.

A magyar ember a háza körül is szereti a szép fákat és bokrokat. Milyen gyönyörűséget szerez a virágzó bokor az embernek! A falusi házak elé az orgona vagy borostyán, a labdarózsa, a jázmin és a pünkösdi róza bokrait szokták ültetni. A fák közül a legszebb hegyvidéken a hárs és a tölgy, alföldi vidéken pedig a jegenye és az akácfa. A hársnak és akácfaának előnye, hogy a méhek számára kitünő táplálékot szolgáltatnak.

A Csendes tenger szigetein élő vadnépek-nél érdekes szokás van. Mikor valamelyik családban gyermek születik, az apja azonnal elültet egy fát, hogyha a gyermek felnő, legyen miből táplálkoznia. A paradicsomi állapotban élő, forró földövi népeknél valóban úgy van, hogy egy arra alkalmas gyümölcsfa egész éven át ellátja tulajdonosát táplálékkal. Nálunk egy fa semmi esetre sem nyújt megélhetést, de már egy fa is nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy az általános jólétet és a jövedelmezőséget nevelje.

Mikor tavasszal virágba borulnak a fák és gyönyörködünk a virágok színében, élvez-

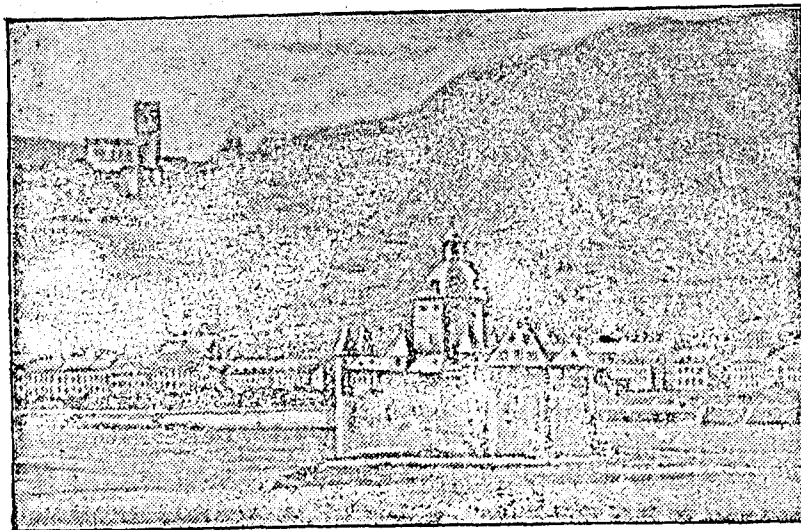
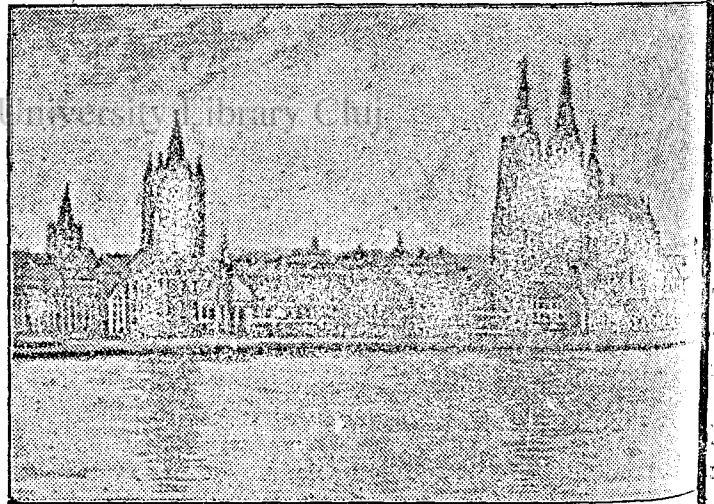

A hárs, másként zádogfa, a magyar ház legszebb díszje.

zük azok illatát, figyelmeztessenek bennünk ezek a gyönyörűségek arra, hogy ültessünk minél több fát.

Képek a Rajna mentéről.

Lapunk más helyén megemlékezünk a német csapatoknak a Rajna-vidékre való bevonulásáról. Képeinken szép részleteket mutatunk be a világhíres Rajna völgyéből. Első képünk Köln városát mutatja gyönyörű székesegyházával. A kölni székesegyház a világ leghatalmasabb alkotásai közé tartozik. Második

képünk Gutenfels várákat mutatja be a Rajna partján a vidéken terem a híres bor.

Németországnak ez két nagyon sűrű népességgel rendelkező ország lakosságának egy részét foglalkoztatja. Igy a lakosság főképp a kertészkedés, gyümölcsös és — mint fentebb — a szőlészet nyújtja a legfontosabb védelmi forrásokat.

Tizenöt év magvetése és aratása. (1)

Egyik kedves olvasónk ezen a címen visszapillantást kíván vetni a Magyar Nép tizenöt éves pályafutására. Gondos tanulmányozások alapján megírt fejtegetéseinek örömmel adunk helyet.

A Magyar Nép tavalyi, 1935-ös, évfolyamának utolsó számával a tizenötödik évfolyamát fejezte be, másfél évtizedes népnevelői munka küzdelmes szakasza után tette oda a pontot. Illő és szükséges, hogy e jubileumi alkalmánál megálljunk egy pillanatra s visszapillantva az elmúlt tizenöt esztendőre, felgyűk a kérdést: mit tett, mit végzett a Magyar Nép ez alatt a tizenöt év alatt, milyen értékekben tudta megvalósítani az elindulást maga elé tűzött célokat, mennyiben felelt meg a beleje fektetett reményeknek, egyszóval mennyivel mozdította elő népünk, a falusi magyar nép boldogulásának ügyét, milyen mértékben volt segítségére a polgári és kulturális életért vívott rettenetes küzdelemben?

Méltó és szükséges számbavennünk a lelt tizenöt év eredményeit különösen ma, amikor egyre többen és többen ismerik fel és próbálják megvalósítani a népnevelés szükséges feladatait, azokat a szükségeket, amelyeket a Magyar Nép már azelőtt másfél évtizeddel megismert, s azt a programot, amelynek megvalósításán azóta szüntelenül fáradozik.

Erdélyben, az uralomváltozást követő első magyar kábulatában, a Magyar Nép volt az első olyan újonnan létrehívott közlöny, amely legyőzve az akkori idők lelki bénultságát, az új keretek közé került ájult magyar népet feldörzsölését megkezdte. A buzdító és megvilágosító cikkeik egymást érték s minél inkább szorult a lap, annál inkább mutatkoztak a nemzetőri magyar öntudat eleinte még tétova, később már élénkebb, tettehívőbb jelei. A munka, ez az öntudatrarázó munka az országmagarság érdekeit tartotta szem előtt, elsősorban mégis a falu s a falusi magyar felé irányult. A falu népe a háborút megelőző időkben, minden újabb eszmeáramlatok ellenére is, bizony eléggé el volt hanyagolva, érdekeit nem tartották elsősorú nemzeti értékeknek s fontossága inkább anyagi, gazdasági volt, mint élettani és szellemi. A Magyar

Nép azonban már megindulásának első pillanatában magáénak vallotta azt az elvet, mely kimondja, hogy csak addig fejlődhetik, teret bélyesedhetnek egy nemzet életfája, amíg a nép, ez a tevénybe fogó gyökér, ép, egészséges, életképes. Ez az elv minden nemzetnek élet és halál kérdésévé tette azt, hogy gyökere, a falusi nép, jól megőrzött-e, egészséges-e, vagy pedig pusztuló, beteg és méltán, mert hiszen ha életerős pl. valamely fa gyökérzete, elpusztíthatják akár többől is a tomboló viharok, a vihar szüntén újra kihajtat az, újra életre kel. Erdélyben, melynek magyarságát a háborút követő változások szoros értelemben derékbetörték, kétszeres szükség volt erre az újjáépítő gyökérzetre. Amikor törődött vele a zürzavarban, majd az ezt követő csüggedésben, kinek jutott eszébe orvosló, védő, tápláló kezébe venni az ezer oldalról megtámadott, kóroktól kikezdett, veszni induló hajszálerecskéket, gyökérszálakat? Bizony senkinek... De ekkor, mint egy eljövendő tavasz első fecskéje, váratlanul megjelent a Magyar Nép s ajkán a nép nevével nekilátott a mindennél fontosabb feladat kereszttüveléhez: megvédeni a magyar népet a káros és bomlasztó behatásoktól, egységbe tömöríteni a nemzeti munka érdekében, műveltségét a lehető legmagasabb szintre emelni fel, hogy szellemi és gazdasági téren egyaránt megállhassa helyét a haladó népek versenyében.

Változatos rovataiban teret nyitott minden águ közleményeknek, melyek bármilyen irányban is előmozdították a falusi népünk művelődését és haladását, de nem feledkezett meg a városi alsóbb néprétegekről sem és ipari rovatában mindig szem előtt tartotta a ha kellett, megvédte azok érdekeit. Cikkei, melyeket nemcsak a kérdésekben jártas, de a népet is jól ismerő emberek irtak, világos nyelvezetükkel, könnyed és megnyerő modorokkal hamar közkedvelté tették a Magyar Népet a falusi olvasók körében. Az előfizetők szaporodó számával aztán a lap terjedelme is egyre bővült, külön gyermek és nőrovatok veszik át a gyermeklelkek észszerű, szórakoztatva nevelő irányítását s a női hivatás, az anyai kötelességek, a háztartási teendők fel-

szinen tartását. A gazdasági-és szövetkezeti kérdések rovata, mely addig egy volt, a kibővült terjedelemmel együtt két külön rovattá szélesedik ki, tágabb teret nyitva így a szakkérdések részletesebb kifejtésére. A lap egyik főprogramja különben a kulturális nevelés mellett a következetesen végrehajtott gazdasági és szövetkezeti nevelés, mert hisz, ahhoz, hogy egy nép szellemileg művelődhesen, hogy szellemét frissen megtarthassa és minden kulturális behatásra fogékonyra tegye, ahhoz elsősorban bizonyos foku gazdasági jólét szükséges. A földi javak pusztulását látva, az ember nem sokat törődik szel-

lemi javainak gyarapításával... Ezért szükség gazdasági és szövetkezeti nevelésre az ésszerű gazdálkodásban és a szövetkezetekben rejlő erők feltárására és megmutatására és hogy ez az iskola nem volt hiábavaló majd később fogjuk meglátni.

Mit tett a Magyar Nép a magyar népnek tizenöt év leforgása alatt? — ezt kérdezzük a másfél évtized határkövénél, visszakintva a megtett utra és mérlegelve, ami a jövő mérésre érdemes. A választ sorozatos cikkekben fogjuk megadni, pontos statisztikai adatok alapján.

K. J.

Külföld

A londoni tárgyalások. A locarnói szerződésnek Németország részéről történt felmondása által világszerte okozott nagy izgalom még nemült el, alig van rá valószínűség, hogy a bonyodalmat belátható időn belül meg lehessen szüntetni. Mégis bizonyos fokig megnyugtató, hogy a locarnói szerződésben részes államok is, a Népszövetség főtanácsa is Londonban tanácskozik. Az angol kormánynak ugyanis az a felfogása, hogy a szerződés felmondásának jogtalansága ellenére is békés uton és békés eszközökkel kell a kérdést megoldani, az bizonyos, hogy ennek a célnak elérésére London nyugodt és higgadt levegője a legalkalmasabb.

Azt már megállapították, hogy Németország lépése a szerződés világos megsértése. A határozat további része azonban nem vonja le ennek a megállapításnak a következményeit, hanem Németország meghívását rendelte el a tárgyalásra. A német kormány meghívást elfogadta azzal a feltétellel, hogy azon mint egyenlőjogu

tárgyalófél vehessen részt és hogy a béke biztosítására előterjesztett javaslatait — meg nem támadási szerződéskötése keleti és nyugati szomszédaival — mihelyt lehet, tárgyalás alá vegyék. A Népszövetség főtanácsa az első feltételt, Németország egyenlő jogát, elfogadta, a másodikra nézve a locarnói szerződésben részes államokkal való tárgyalást ajánlotta Németországnak, bizonyára azért, mert Németország nem tagja a Népszövetségnek s így reá nézve annak határozatai nem volnának kötelezők.

A hangulat — bár közvetlen veszélyt nem rejt magában, — még mindig nagyon feszült, különösen a francia közvéleményben és az orosz vezetőknél. A francia kormány ragaszkodik ahhoz, hogy Németország a hágai nemzetközi bíróságnál kérje annak megállapítását, hogy az orosz-francia szerződés ellentétben áll-e a locarnói szerződéssel s a döntésig a locarnói szerződésben semlegesített német területről vonja vissza a német csapatokat, míg az orosz diplomaták azonnali megtorlást sürgetnek, élesen támadva Németországot és azt

hangoztatva, hogy az orosz-francia szerződés csak védelem és esetleges német támadás ellen s ha Németország köti magát, hogy sem Franciaországot, sem Oroszországot ne támadja meg, akkor az orosz-francia szerződés hatályba léphet.

Németország viszont szívesen ragaszkodik ahhoz a felfogáshoz, hogy saját területén szabadon és szabadon rendelkezhet s ezért a most már a német kiküldött részvételével tartott tárgyalások sok izgalmat okozhatnak és sok és nagy veszélyeket rejtenek magukban.

A háború. Afrikában a német nagyobb erővel lángolt a háború. A most folyó csaták magába a német irányítású abesszin csapatokat. Ez a legfőbb bizonyítéka a németzet komolyságának s talán arra is, hogy a háború eljutott a végső szakáchoz.

Mindkét hadakozó fél a közvélemény ellenére ismételt erősen erősítik azt a hírt, hogy a háború közvetlen béketárgyalásokra folyt és ezért reménykednek arra, hogy megszűnik a háború és helyreáll a béke ezen a területen.

A római megállapodás részei. Olaszország, Magyarország és Ausztria, mint már jeleztük, Rómában ülnek össze e hét folyamán, hogy gazdasági kapcsolatukat még erősebbre fűzzék; hogy a függő külpolitikai kérdésekben követendő eljárásokat megállapítsák s hogy a dunai államok szorosabb gazdasági kapcsolatára vonatkozó cseh tervekről is tárgyaljanak.

A római tárgyalások előtt az osztrák kancellár és az osztrák kereskedelmi miniszter Budapesten két napon át tanácskoztak magyar kollégáikkal igen barátságosan és a legkielégítőbb eredménnyel, úgy, hogy jogosultnak számítanak a római tárgyalások teljes sikerére.

Mire törekszik Japán? Három pontból áll ez a nevezetes program. Az első a császár legfőbb hatalmának biztosítása az államélet minden terén s a hadseregben, továbbá a császár isteni eredetének elismerése a régi hagyományok szerint. A második pont az új Mandzsúországnak megvédelmé-
se; annak hangoztatásával, hogy Kelet-Ázsiában Japán a béke legfőbb őre. A harmadik pont a fegyverkezés erőltetett folytatása, hogy Japán békebiztosító feladatának megfelelően. Amint látható, a megállapított program a „levert“ forradalom kívánságait valószínűsítette meg. Így el kell hinnünk azt a kínai felfogást, hogy Japán az egész kínai birodalmat befolyása alá akarja vonni s akkor ez a japán program általános negyedik és legfontosabb pontja.

Zavarok Spanyolországban. A baloldali uralomra segített választások izgalma még nem múlt el ebben a sokszor és nagyon megpróbáltatott államban.

**JÓ SAJTOT CSAK JÓ TEJOLTÓVAL
LEHET KÉSZITENI!**

A „SCHWEIZI TEJOLTÓ“

nem romlandó, megbízható. — Vigyázzunk a névvel Gyártja **EGGER & Co. R-T. Vegyészeti gyár CLUJ.**

Ugyanott kapható a „**Sajtkészítés Kézikönyve**“
15 lei előzetes beküldése ellenében.

Az utcai zavargások már hetek óta folynak, mértéktelen vad-sággal, templomok és kolostorok felgyújtásával és kifosztásával. A kormány igyekszik a zavarok elnyomására, de — úgy látszik, — nincs elég hatalma, hogy erejüket vegye.

A telepítés törvényét tárgyalják Magyarországon. A magyar országgyűlés most kezdte meg a telepítési törvény javaslatának tárgyalását. Nagyszabású és alapos vitát várnak, amelynek célja a fontos kérdés minél jobb megoldása. Az ellenzék neves vezetői mind részt fognak venni a vitában, köztük Bethlen István gróf is, akinek felszólalását nagy érdeklődéssel várják országszerte és pártkülönbség nélkül. A vitát valószínűleg befejezik a husvéti szünetig, úgy, hogy husvét után sorra kerülhet a költségvetés tárgyalása.

Huszártisztból miniszter. Kozma Miklós magyar belügyminiszter huszártiszt volt és kitűnő miniszter vált belőle.

Minderről közvetlenül magagyőződik meg s igyekszik minden hibát orvosolni. Máris rendezte az orvosok viszonyait, a csendőrségi alkalmazottak és hozzátartozóik betegségi biztosítását, most pedig a szegény falusi nép lakásviszonyait tanulmányozza, hogy itt is közbeléphessen segítőkézzel. Hiszen fontos nemzeti érdek, hogy a nép egészségesen lakjék.

Ilyenformán érthető és megokolt az a nagy szeretet, amely a minisztert máris körülveszi.

Magyar artisták kalandos élete. Egy világhírű és külföldön járó magyar artistacsoport kalandos életéről remek képekkel illusztrált cikket közöl a *Déli* újszáma, amely 100 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás képes rádióműsorokat, számtalan kitűnő illusztrált cikket, színházi beszámolókat, egyfelvonásos szindarabot, nagyszerű filmrovatot közöl még a nagyszerűen szerkesztett színházi képeslap.

**Mindenki Ültessen
Őszi, kajszi-barackot, diófát,**
mivel ezek az idén igen jól átteleltek és
biztosan megfogamzanak.

**Kériék terjedelmes árjegyzékünket:
Ambrosi, Fischer & Co. Aiud. Jud. Alba**

Einökváltozás az Erdélyi Gazdasági Egyletben.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület igazgató választmánya közelebről tartotta meg a közgyűlést előkészítő választmányi ülését. Az igazgató választmányi ülésnek sok nagyjelentőségű tárgya közül ki kell emelnünk dr. gróf Bethlen György egyesületi elnök lemondását.

Gr. Bethlen György évek óta vezeti az egyesület ügyeit. Odaadó és minden apró részletre kiterjedő munkásságának köszönhető, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyesület valóban megerősödött és hogy hasznos munkába kezdhetett. Dr. gróf Bethlen György nagy elfoglaltsága mellett is mindig szakított magának időt arra, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet munkásságát irányítsa és ellenőrizze. Neki köszönhető, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyesület utóbbi években hozzákezdett a gazdakörök megszervezéséhez és hogy megindultak a falusi előadások. Gróf Bethlen György teljes erejével hatott oda, hogy vidéki gópontokban az egyesület előadásokat tartson és megkezdje a gazdak szervezését. Az egyesület telkeinek értékesítése és jövedelmet hajtó bérházvásárlása ugyancsak dr. gróf Bethlen György elnökségének idejére esnek.

Minden tekintetben fájdalmasan érinti Erdély magyarságát, hogy gr. Bethlen György nagy elfoglaltsága miatt nem tudja vállalni

több az elnökséget. A munka egysége és lyamatossága mindenesetre meg fog szaladni de hisszük, hogy Bethlen György irányító vezető szelleme ezután is befolyással lesz az Erdélyi Gazdasági Egyesület életére.

De nemcsak gróf Bethlen György mondott le tisztségéről, hanem az alelnök, gróf Bethlen László is kérte tisztsége alól való felmentését. Ő is arra a nagy elfoglaltságra volt kénytelen vonatkozni, amely a közélet egyéb terén való szereplése és működése következtében állt elő. Az ő távozását is fájjalnunk kell, mert a tünő gyakorlati és szövetkezeti érzelme hivatott lett volna arra, hogy az egyesület munkásságára számára új utakat jelöljön ki.

Az igazgató választmány nagy sajnálkozással vette tudomásul vezéreinek lemondását és nyomban hozzáfogott annak megtárgyalásához, hogy kiket lehetne az üresen maradt tisztségekre jelölni. Az egyesület igazgató választmánya úgy döntött, hogy az elnöki tisztségre Szász Pál volt országgyűlési képviselő és földbirtokost, a két alelnöki tisztségre pedig Szász Ferenc Camaras-i tisztartót és Teleki Béla földbirtokost fogja ajánlani.

Az igazgató választmány határozata március 27-én a Virágvasárnapján tartandó közgyűlésen fog dönteni.

Belpolitikai hírek

Szentcsitette Ófelsége az új büntető törvénykönyvet. Az új büntető törvénykönyv szentesítése megtörtént. Ófelsége a trónteremben fogadta a parlament küldöttségét. Az igazságügyi miniszter beszéd kíséretében nyújtotta át a királynak a törvényt. Ófelsége aláírta és ezután emelkedett szeltemű beszédben válaszolt az igazságügyi miniszter szavaira. A törvény szentesítésének folyamata azzal ért véget, hogy a törvényt ellátták az állami pecséttel.

Magyarpárti gyűlés Gyergyóban. Az Országos Magyar Párt Gheorgheni-i tagozata közelebről tartotta meg háromezer ember részvételével tavaszi közgyűlését. A magyar parlamenti csoport tagjai közül megjelentek a közgyűlésen dr. Gyárfás Elemér szenátor és Szabó Béni képviselő. Pál Gábor családi gyász, Willer József pedig parlamenti elfoglaltsága miatt nem jelenhettek meg a gyűlésen. Dr. Gál Alajos elnök üdvözölte a megjelenteket, majd Sipos Sándor plebános emlékezett meg a szomorú hírtelenséggel elhunyt Pál Gábornéról.

A gyűlésnek legkiemelkedőbb

eseménye volt dr. Gyárfás Elemér magyarpárti szenátor beszéde. Gyárfás Elemér az erdélyi viszonyok ismertetése után az erdélyi magyarság helyzetének megvilágítására tért át. Beszédének erre vonatkozó részét az alábbiakban közöljük.

— A mi erdélyi magyar népünk két malomkö közt él: a román sovinizmus és a nemzetközi bolsevizmus között. — mondotta Gyárfás Elemér. — Ezeknek körforgása szembe fordít minket s igyekszik a kisebb s nagyobb darabokat törleszteni és szétmálasztani mindaddig, amíg érintetlen politikai egységünk, ez a P-

a két oldalról jövő óriási nyomás dacára meg tudja ovni népünket a szétporladástól.

Dr. Gyárfás Elemér szenátor ezután foglalkozott azokkal a témákkal, amelyek felelőtlen magyarországi újságírók részéről érték a Magyar Pártot. Visszautasította a vádakát, majd kifejtette, hogy a Magyar Párt mindég megtette és meg fogja tenni kötelességét.

Ezután így folytatta beszédét.

— Értsék meg végre mindezt, itt vagyunk, másfélmillió magyar Erdély szívében. Nem vagyunk kaphatók semmiféle kalandra, élni akarunk a magunk földjén, a magunk nyelvén, a magunk erkölcsi szerint. Nem vállaljuk sem a pofozó ember, sem az ajtó mögé szorított kellemetlen rokon szerepét. Budapestről Bucurestibe és fordítva rajtunk keresztül vezet az út. Szívesen segítünk annak, aki ezen az úton beesületes szándékkal járni akar. Bármilyen árvák és nyomorultak legyünk is azonban, hangtalanul nem tűrhetjük, hogy egymással szembenálló magyarországi irányzatok a mi nehéz sorsunkat belevonják harcaikba és köztünk ellentéteket keltsenek. Ha kezét akarnak fogni Bucurestivel, mi örülünk ennek leginkább, mert ha ez tiszta szándékkal történik, a mi sorsunkat is enyhíteni fogja. Annak a hidnak azonban, amelyet egyesek építeni akarnak, csak mi lehetünk a támasztó pillérei.

Beszéde végén Gafeneu volt miniszter előadásáról emlékezik meg, amelyben Gafeneu kifejti, hogy Románia és Magyarország békés együttműködésénél a kapcsoló és segítő társ Románia másfélmillió magyar kisebbsége lehet.

— Szívvel kívánjuk, hogy ezt minél világosabban felismerjék és minél erősebben átérezzék mindkét oldalon s itt és amott végre meglássák, hogy mi nem utbanálló kellemetlen akadályok, hanem olyan öntudatos tényezők vagyunk, kik záloga lehetünk mindkét nép jövő boldogulásának.

A háromezer ember, akik megjelentek a gyűlésen, meleg ünnepléssel fogadta Gyárfás szenátor mélyenszántó beszédét, amelyben új távlatokat nyit az erdélyi magyar kisebbség jövője felől.

Emelkedik a költségvetés végösszege. A költségvetés összeállítására most van folyamatban. Több tételnél nagy takarékoskodást hajtottak végre. Más kiadásoknál pedig, különösen a hadügyiéknél, emelkedett a kiadások végösszege. Így az új költségvetés körülbelül 4 ezer millió lejjel lesz magasabb, mint az előző évi.

A belügyminiszter megértő megállapítása. A cenzúra és ostromállapot meghoszabításának vitája alkalmával Inculet belügyminiszter nagyobb beszédben kérte a javaslat elfogadását. Beszéde közben sok nagyjelentőségű kijelentést tett. Kijelentései közül a magyar kisebbséget is érdekli a következő:

— A liberális kormány — mondotta a belügyminiszter, a haladás elvét vallja, amint azt az általa készített törvények is bizonyítják. Mi nem ismerünk fajgyűlöletet. Ennek a kérdésnek a megoldását különben is a román fajnak a legmagasabb erkölcsi és szellemi színvonalra való emelésével akarjuk elérni. A fajgyűlölet káros a románságra nézve.

Új ügyvédtörvényt készítenek elő. Pop Valér igazságügyi miniszter új ügyvéd-törvénye eltörli az ügyvédek kötelező doktorátusát. A törvény egyébként érvényben hagyja az eddigi felvételi vizsga és ügyvédi gyakorlat kötelezettségeit.

Az életsugarak csodája. Ez a címe annak a rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikknek, amely Tolnai Világlapja új számában jelent meg. A legkiválóbb magyar írók novelláin kívül számtalan érdekesebbnél érdekesebb cikket, pompás rovatokat, remek folytatásos regényt és közel 100 nagyszerű képet talál az olvasó a népszerű képeslapban.

A „Magyar Nép”-et terjeszteni magyar kötelesség!

Állatok

Lesz-e közkegyelem? Bucu-
resti-i hírek szerint a parlament
által megszavazott új büntető-
törvénykönyv kihirdetése alkal-
mával Ófelsége széleskörű köz-
kegyelmet fog adni. A közkegye-
lem mértékéről közelebbi hírek
nincsenek.

**Megszüntetik a gimnáziumok
nyolcadik osztályát?** A gimnáziumok
nyolcadik osztályával
valóságos játék folyik. Egyik év-
ben megszüntetik, másik évben
megnyitják. Így sem a tanárok,
sem a tanulók nem tudnak ren-
des munkát végezni. Tavaly a
gimnáziumok nyolcadik osztá-
lyát megint megnyitották. Hír
szerint most azzal a tervvel fog-
lalkoznak, hogy megint meg-
szüntetik a nyolcadik osztályt.

**Új fogyasztási adókat vetnek
ki.** A pénzügyminisztériumban
törvénytervezeten dolgoznak
újabb fogyasztási adók beve-
zetése céljából. A törvényter-
vezet szerint fogyasztási adó alá
fognak esni a vaslemezek, cink-
lemezek, gyapjufonalak és az
összes fényképészeti cikkek.

**Felmentették az izgatás vádja
alól Tódor László plebánost.**
Tódor László, Cetatuaia-i plebá-
nos izgatásért és hatóság el-
leni rágalmozásért került a bi-
rórság elé. Az izgatás vádja alól
felmentették, a hatóság elleni rá-
galmozás miatt azonban 2500
lej pénzbüntetéssel sújtották.

Kirándulók szerencsétlensége
a Bucsecs hegységben. Bucu-
resti kiránduló társaság a Bu-
csecs hegységet akarta meg-
mászni. Közben hóvihár kere-
kedett, amelyik magával sodorta
az egész társaságot. Négyen meg-
haltak és heten súlyosan megse-
besültek.

Konverzió külföldiek részére.
Ismeretes, hogy a konverziós
törvény külföldi állampolgárok
részére nem biztosítja a konver-
zió kedvezményét. A kormány
most törvényjavaslatot készít
elő a külföldiek konverzióra
való jogosultságáról. A törvény-
tervezet szerint azoknak az ál-
lamoknak a polgárai élhetnek
konverziós kedvezményekkel,
amely államokban a román ál-
lampolgárok részére is hasonló
könnyítéseket biztosítanak.

**Egyévi fogházbüntetéssel súj-
tották Dumitrescu tábornokot.**
Közöltük lapunkban, hogy Du-
mitrescu csendőrségi főparancs-
nok bűnügyét a Brasov-i hadbi-
rórságon újból tárgyalás alá vet-
ték. A tábornok ügyében ítéletet
hoztak. Csupán hivatalos hata-
lommal való visszaélés büntetési-
ben mondták ki bűnösnek és
ezért egy évi fogházbüntetéssel
sújtották. A tábornok, mikor az
ítéletet megtudta, összeesett.
Kórházban gyógykezelik.

**Kedvező fordulat a Satu-
mare-i tanulók ügyében.** Közöl-
tük lapunkban, hogy Satuma-
re-i római katolikus iskolából
névelemzés alapján 212 növen-

déket az állami iskolába ut-
tát. Az intézkedés a német
amt közbenjárására történt.
Érdekltek szülők a bíróság
madták meg az intézkedést
szülők közbenjárását erre
koronázta, amennyiben az
oktatásügyi minisztérium
deletére az áthelyezés
hajtását felfüggesztették.

**Nagy árviz pusztít Ameri-
ban.** Észak-Amerikában a
tél után most indult meg a
olvadás a hegyeken. A leg-
folyó megáradt. Egyes völ-
ken az áradás óriási kár-
okozott. A halálos ember-
tok száma százakra rug.

**Újabb repülőbélyegeket
zetnek be.** A légügyi minis-
rium alapja javára új illeté-
vetettek ki. Minden üveg-
földi pezsgő után 10, kül-
után 50, belföldi likőr után
literenkint 10, külföldi után
lej repülőbélyeg illetéket fog
alkalmazni. A társaskörök-
lyekben szerencsejátékok
nak, 1000 lejt fognak
minden estére. Az időzokra
repülőbélyegeket alkalm-
ezután. Polgári követelések
zése alkalmával 10 ezer lej és
2 és fél lej, 50 ezer lejig 3
ezer lejig 4, azonfelül pedig
lej összegű repülőbélyeg
alkalmazni. Adás-vételi
déseknél az illeték értékének
ezrelékét kell repülőbélye-
lerőni.

Tömegbetegségek. Rha-
csuz és isiasz (ülődégsz-
legelterjedtebb betegségek
tartoznak. A hivatalos
kák szerint különösen
ban szenvednek nagyon
Nevezett betegségek lek-
nél kitűnően beváltak a
tabletták. Több mint 6000
rendkívül elismerően és
rően nyilatkozott a Togh-
sáról.

Kun Máttyás Fia Rt.

CLUJ, Calea Marechal Foch Nr. 2.

Négy nemzedék évszázados tapasztalatait egyesítve, modern technikai berendezéssel és dusan felszerelt raktárral állunk nagyra-becsült megrendelőink szolgálatára. Specia-listák vagyunk: acélárukban, lát-szerészetben, borotva készítésben, orvosi műszerek javításában.

Előfizetési felhívás a Természettudományi Közlönyre!

A Magyar Természettudományi Társulat (Budapest, VIII., Eszterházy-u. 16.) célja a természettudományi ismeretek népszerűsítése és terjesztése.

Folyóirata, a hivatonta megjelenő s gazdagon illusztrált

Természettudományi Közlöny,

mely a természettudományok minden ágából a legnagyobb

szakkal összegyűjtött, általános érdekű, hasznos és tanulmányos közlemények tárháza.

A folyóirat lépést tart a természettudományok haladásával

s minden olyan eredményről tájékoztatja olvasóit, mely akár

ismeretkörük bővítésére, akár gyakorlati életben való érté-

kesítésre alkalmas, mert nagy számban a száma, akik sok ter-

mészeti jelenséget nem értenek és a természet erőit a saját ja-

rukra felhasználni nem tudják. Ugyanezt a célt szolgálják a

Társulat népszerű könyvkiadványai

amelyeknek beszerzésénél előfizetőinek a Társulat 30

százalék kedvezményt nyújt.

A Természettudományi Társulat folyóirataira az évi előfizetési díjak a következők:

1. Előfizetés a Természettudományi Közlönyre 300 Lei.

Pótfüzetekkel együtt 350 Lei.

2. Könyvkiadó-vállalati díj 200 Lei.

3. Állattani Közlemények 150 Lei.

4. Botanikai Közlemények 150 Lei.

5. Magyar Chemiai Folyóirat 150 Lei.

6. Évi átalánydíj (Természettudományi Közlöny, Pótfüzetek, Könyvkiadói Vállalat, Állattani Közlemények, Botanikai Közlemények és a Magyar Chemiai Folyóirat kedvezményes

előfizetési díja összesen) 750 Lei.

Jelentkezéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál a Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. könyvterjesztési osztálya, Cluj, Str. Baron L. Pop 5. sz.

Bányász szerencsétlenség Petroșeni-ban. Szacstó Elek bányászt robbantás közben megölték a szétrepülő szikladarabok. A robbantás alkamával három bányász súlyosan megsebesült.

Megadóztatják a be nem épített városi telkeket. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a be nem épített városi telkek adóját végre kell hajtani. Eddig ugyanis a be nem épített városi telkek adójának kivetését nem vették szigorúan.

Halálos végű kininmérgezés. László Mária, Unirea-i, fiatal leány áldott állapotba került. Hogy a magzatot elhajtsa, nagymennyiségű kinint vett be. A nagy adag kinin megölte a fiatal leányt. A gyászos véget ért leány esete szomorú tanulságul kell, hogy szolgáljon a könynyelmű nők számára.

Bucuresti-ben terjed a kiülé-

Elitették a sikkasztó őrmestert. Pufu Toma, Cluj-i őrmester elsikkasztotta a katonai se

gélyegylet pénzét. A hadbíróság a bűnös őrmestert két évi elzárással sújtotta.

Sikerrel vizsgáltak a Ciuc-megyei közigazgatási tisztviselők. A Ciuc-megyei közigazgatási tisztviselőket és jegyzőket nyelvvizgára rendelték. A hatvankét érdekelt közül mindenik kifogástalanul tette le a nyelvvizsgát.

Derek székely asszony halála. Ghelinta-n meghalt Molnár Ferencné székely asszony. A derek asszonynak 63 évig tartó munkás élete alatt 13 gyermeke volt.

Orvosi folyóiratok új számai. A dr. Schmidt Béla szerkesztésében megjelenő „Magyar Népegészségügyi Szemle“ márciusi száma gazdag tartalommal jelent meg. Sok érdekes és oklató cikk van a kitűnő folyóiratban.

A dr. Normand által szerkesztett „Egészség“ c. folyóirat változatos tartalmából kiemeljük a rákbetegségről és cukorbetegségről szóló cikkeket.

Külföldi fegyvergyárak épülnek Erdélyben. Hír szerint egy angol fegyvergyár Resita-n, egy cseh gyár pedig szintén egy Erdélyben felállítandó hadiszer-gyárban rövidesen megkezdheti munkát. A gyárak alapításához szükséges összeget már előteremtették.

Halálos szerencsétlenség történt fufuvarozásnál. Benedek Agoston, Ineu-i gazdálkodó gőmbfát fuvarozott. Fuvarozás közben a lovai megijedtek a vonattól és hirtelen megrántották a szekeret. A szerencsétlen fiatal gazda a kerék alá zuhant és feje szétroncsolódott.

Büntetés kovakő csempészésért. Bálint József Sándomici-i gazdát kovakő csempészésért 2500 lej büntetéssel sújtották. Minthogy a büntetést nem tudta kifizetni, 45 napra elzárták.

Gyermekhalál az Oltban. Antal Dénes Ineu-i három éves kisfia az Olt folyó partján játszott. Játék közben megcsuszott és a vízbe esett. Mire kihúzták a vízből megfulladt.

Hamis pénzek a Székelyföldön. A Székelyföldet, különösen Odorheiu megyében, hamis 100 és 250 lejes pénzekkel árasztották el. A csendőrség feltevése szerint a pénzhamisítás központja valahol a Nyikó mentén van.

Súlyos járvány pusztít a Vacarcsi-i fegyencek között. A Vacarcsi-i fegyházban kiütéses tifusz betegség szedi áldozatait. Eddig három fegyenc halt meg. A börtön vezetősége minden intézkedést megtett, hogy a járvány terjedését megakadályozza.

Letartózták Groszt. Nehány héttel ezelőtt cikkben foglalkoztunk azokkal a súlyos visszaélésekkel, amelyeket egy Grosz nevű, Bucuresti-i zsidó pénzügynök követett el. Az államot többszáz millió lej kár érte Grosz csalásai következtében. A pénzügynököt Bécsben letartóztatták és gondos őrizet alatt Bucuresti-be kísérték. A bűnös embert bíróság elé állítják.

Berveni-ben is dolgozik a bleska. Berveni-ben egyik vásárnapon nagy koresmai verekedés volt. A verekedés alkalmával három embert szurtak meg. A sebesültek közül egy magyar, egy román és egy zsidó.

Három évre büntették a kos őrmestert. Közölték, hogy Negru Petreu községbeli csendőrmester ittás állapotban leburka György csendőregényt. A gyilkos ügyét most tárgyalta a bíróság. Három évi súlyos tőnbüntetéssel sújtották.

Művelődési mozgalom

RÓMAI KATHOLIKUS LÁSOS ESTÉLY. A székes-Poiana községben Királydor, Kovásznai Sándorné, Gely Györgyné, Királyné, Mihály Katalin és Lajosné vezetése alatt álló szövetség vallásos estélyt rendezett. Csibi István szellemverte a nőszövetség majd Király Ferenc kánta vezetéke alatt a dalárda és szavalatok, magánjelölték változatossá a műs-

OLTÁREGYLETI MŰSÁG. Nagy sikerrel zajlott Siriai Oltáregylet február farsangi délutánja, amely a közönsége zsufolásig töltötte nemeslelkű elnöközőv. Török Árpádné lakásának termet. A délután mely a késő éjszakai nyult bele — az ifjuság között műsorral tette váltakozó igy osztatlan sikert aratott hon Csöpi, Kovács Ica és József s nagy tetszéssel ták a kis Gógolák Mária Rabesánszky Béluska kedv dermeier-jelenetét, a kis éves Wéber Tibi szavalat. Siria róm. kath. közöndozatkézséggel áll Oltámögött, melynek a vallá kimélyítésén kívül sz templonunk felszerelcélja. Fáradozásukért a seget Török Árpádné szonnyal az élen, miniret megilleti.

**2 lei
Igazán nem sok pénz!**

**Ennyibe kerül egy kb. 20 éves
almafa egyszeri permetezése**

ARZOLA-val

és a hernyók elpusztulnak.

A szerkesztőség bárkivel közli a beszerzési helyet

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Utmutató a kisgazda többtermeléséhez.

Növényeink ápolása és aratása.

Növényeink a kikeléstől az aratásig sok veszélynek vannak kitéve, amiket a jó gazda gondos ápolással többnyire helyre hozhat. Leggyakrabban a szárazság és a fagy okoz nagy károkat.

Öntözés.

A szárazság ellen a helyes talajműveléssel és az öntözéssel tudunk védekezni. A talajműveléssel való védekezésről a már elmondottakban volt szó, ahol különösen az őszi mélyszántást, a boronálást és kapálást ajánlottam a földünk vízkészletének megtartására. A szárazság elleni küzdelmünk másik, hathatós fegyvere az öntözés. Sajnos, nálunk a tökehiány és a szakértelem hiánya miatt még ottan sem öntöznek, ahol erre kiválóan alkalmas terület és víz is áll rendelkezésre. A nyugati országokban az úgynevezett „zöldmező” mozgalommal az egyes községek szövetségekbe tömörülnek és közösen építik meg és szervezik meg az öntöző berendezéseket. Természetesen ilyen helyeken a termést meg tudják kétszerezni és terméseredményüket függetleníteni tudják a szárazságtól. Az öntöző gazdálkodás eredményességére a bulgár kertészeket említem meg például, akik néhány hold földön évenként százezer lej tiszta hasznot is ki tudnak teremteni. Figyelmeztetem az öntözéssel próbálkozó gazdatársaimat, hogy csak öntözéssel több éven át nem tudnak nagy eredményt elérni, mert az öntözésen kívül gyakran és bőségesen kell trágyázni. Ez természetes is, mert a nagy terméssel a föld tápanyagkészlete nagy mértékben igénybe van véve.

Védekezés a fagy ellen.

Sokat szenvednek növényeink a fagykártól is. Ezért vetésre olyan nemesített magvakat használjunk, amelyek a mi szeszélyes időjárásunkhoz alkalmazkodtak és bennük a fagy nem okoz lényeges kárt. Az őszi vetéseink földjét hagyjuk egy kissé rögzösen, mert ezek a havat mintegy lekötik és nem engedik, hogy

a szél elfújja és takaró nélkül hagyja vetésünket. A késő tavaszi fagyok iránt nagyon érzékeny növényeket, mint a paszulyt, ne vessük túl korán, várjuk meg, míg az általános fagyveszély elmúlik.

Kora tavasszal a vetés sokszor felfagy. Ez az által fordul elő, hogy nappal a föld felső rétege a nap melege folytán kienged és ezáltal ki is terjed, míg az alsó rész, ahol a gyökerek vannak, még fagyott és szorosan tartja a gabona gyökerét. Ha a nappali kiengedés és az éjjeli fagy több napon át egymásután bekövetkezik, úgy a vetés valósággal kihúzódik a földből és sokszor a gyökér beszakad. Az ilyen felfagyott vetést meg kell hengerelni, vagyis vissza kell nyomni a földbe, hogy a gyökér megerősödjék. Hengerezés után, ha már megerősödött a növény — 2—3 hét múlva — meg kell boronálni a vetést, hogy a henger által összenyomott talajt újból megporhanyítsuk.

A tulságos kövérség ellen.

Sokszor előfordul, hogy a kedvező időjárás miatt az őszi vetés túl buja és tartani kell a kipállástól. Ilyenkor tanácsos a vetést őszi juhokkal legeltetni, de sohasem szabad egy helyen sokáig tartani az állatokat, hanem csak járásközben legeljenek, így csak a buja leveleket fogják megenni és nem rágják le a növényt egész a gyökeréig.

Boronálás, kapálás.

A vetések boronálásával erősebb sarjadásra ösztönözzük a növényt. Csak a már megindult vetést szabad boronálni és azt is fagymentes, borus időben kell végezni. A többszöri boronálás azonban késlelteti az aratást, ami nálunk nem kívánatos, mert akkor az aratást a legnagyobb kánikulában kell végeznünk és sok hűtött gabonánk lesz.

Fontos szerep jut a boronának a tavaszi vetéseknél is, így a lucerna és kukorica ápolásánál, ahol egy kapálást tudunk megtakarítani a boronálással.

A növényeink kapálását kézi erővel, vagy fogatos erővel végezzük. A fogatos erővel végzett kapálásnál ügyelni kell a sorok kellő távolságára. A kapát úgy kell beállítani, hogy a kapa a növényektől 5—8 centiméterre járjon, mert ha túl közel eresztjük a kapát, úgy vagy nagyon sokat kivág, vagy földdel temeti be a kis növényt, ami sok esetben kipusztulásra vezet. A sorközöket ne kapáljuk túl mélyen, mert azzal sok karmatgyökeret elvágunk és a növény fejlődését egyidőre megállítjuk.

Az ápolási munkákhoz tartoznak még az egyezés, a töltögetés és a gyomok irtása. Az egyezésre szoruló növényeket, — mint amilyen a répa, kukorica — mihelyt négy levele kinőtt, már egyezhetjük. Ne hagyjuk, hogy túlnagyra nőve, elszívja a megmaradó növénytől a vizet és tápanyagot, hanem óvatosan vágjuk ki, vigyázva, nehogy a visszamaradt növényt megsértsük. *Csak a burgonyát kell töltögetni, a kukoricát nem kell, mert a kukorica megsínyli a töltögetést.* A szélöntéstől sem kell tartani, mert a nem töltögetett kukoricából egy szállal sem fog többet kidönteni a szél, mint a töltögetettből.

Irtsuk a gatz!

A gyomok irtására a legjobb fegyverünk a tarlószántás, mert abban a gyommagvak kikelnek és mielőtt újból magot hozhatnának, összel leszántódnak. A boronálással szintén nagyon sok gyomot kiirtunk. A vetőmaggal földbe kerülő acátot csak gyomlálással tudjuk kiirtani. A helyes vetésforgó alkalmazásával szintén eredményesen védekezhetünk a gyomok ellen, amennyiben a gyomot nevelő növények után — mint a gabonafélék — gyomot irtó növényeket vetünk — mint a kapások, vagy zöldtakarmányok.

A legveszedelmesebb gyomnövényünk, az aranka ellen, a tiszta vetőmag vetésével és az arankás foltok kiirtásával védekezünk.

Amint észrevesszük a herésünkben vagy a cernásunkban az arankafoltot, azt azonnal ki- száljuk le és tegyük zsákba, vigyázva, nehogy egy szál aranka is lehulljon, mert az a kár- rére esve megint kihajt. A lekaszált foltot ki- páljuk fel.

A kiszáradt gabonafélék körül nagyon sok hibát követnek el. Általános szokás a gabona- félék tulkésői aratása, ami két szempontból is káros. Először a teljesen megérett gabona a legnagyobb óvatossággal végzett aratás esete- n is nagyon pereg, vagyis fermésünk egy része a földre hull, kárba vész. Másodszor ott szenvedünk kárt, mert az egy héttel később végzett aratás miatt sokkal több ki- ütött zsugorodott szemű gabonánk lesz, mint ha a gabona utóérése a keresztben történt volna meg.

Tartsuk tehát meg a gabonafélére felállí- tott szabályt: mihelyt a szem a körömpo- másra nem tejszerű folyadékot ereszt, hanem viaszos szerű, azonnal kezdjük meg az aratást. Különösen igyekezzünk a korai aratással, ha a gabonánk rozsdás, mert a rozsdá kártételek a szem zsugorodását, csak a korai aratással tudjuk megakadályozni.

A kukoricatörésnél már be kell várni a szem teljes megkeményedését, különben a ga- réban sok eső megpenészedne. A kukorica be- érésének idejét két héttel megrövidíthetjük, ha a szem viaszos érésekor a bugát a cső le- lett levágjuk.

A szálas takarmánynak használt növények aratási ideje akkor következik be, amikor az illető növény a virágzás elején van. Előre szolgáltassa az aránylag legtöbb és legjobban emészthető takarmányt.

A gyökér és gumós növényeket akkor szedjük ki, amikor a levélzet elfonnyadt, és sárgult.

Bodor Kálmán

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a,

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide áteszt.

A házipár értékei és a magyar iparművészet remekei a mezőgazdasági kiállításon.

A budapesti mezőgazdasági kiállítás háziipari-, nép- és iparművészeti része ezidén még gazdagabb és válogatottabb anyagu lesz, mint az előző években volt.

E pavillonban főként a falu népének a kezemunkája kerül bemutatásra. Azoké a szorgalmas családoké, akik a hosszú téli napokat nem töltötték ölbelt kézzel, hanem a maguk termelte lent és kendert ruhafélékké, ágy- és asztalneművé, tsákókká, ponyváká dolgozták fel; állataik gyapjából, bőrből ruhát, bekecsét, sapkát, kesztyűt készítettek. Fából gazdasági eszközöket, vesszőből, szalmából, gyékényből, kukoricalevélből kosarat, szatyort, táskát és sok más hasznos tárgyat.

Okulásul szolgál ez a rész arra nézve, hogy miként segíthet magán a szorgalmas gazdacsalád.

E kiállításon a falu asszonyainak tehetségét és szorgalmát hirdetik azok a pompás csipkék, himzések, szőnyegek és más kiváló kézimunkák, amelyeket a háziipari vállalkozók a falu népével készíttetnek. A közönségnek módjában lesz e kiállításon népművészeti beccsel bíró darabokat közvetlenül az azokat készítő asszonyoktól vásárolni.

A vásárlók válogathatnak a décsi, báta, karádi, buzsáki, bokori, kalocsai, kunsági, mezőkővesdi, mezőkeresztesi, vásárosnaményi és sok más vidéki népművészeti holmikkban.

Részt vesznek e kiállításon az ország kiváló fazekasai is magasztos munkáikkal és iparművészeink diszes fa- és bőrkészítészeteikkel.

Jogos panasz a permetezőgépekkel kapcsolatban.

A magas nyomású gyümölcsfapermetezőgépek használata mind jobban terjed. A gépekkel rendszerint 3 m. hosszú bambuszcsoveket szállítanak, melyek segítségével a fák körülbelül 4—4½ m. magasságig előírás szerint ködszerűen megpermetezhetők.

Az idősebb gyümölcsösökben azonban rendszerint 5—6 és 7 méteres, sőt még magasabb gyümölcsfák is vannak, melyek megpermetezése a szokásos 3 m-es bambusszal egyenesen lehetetlen. A nehézséget a kerteszek és fatulajdonosok ilyenkor úgy igyekeznek megszüntetni, hogy a permetezést 3—4 m. magas kétágu létráról végzik. E munka azonban rendkívül lassu és méginkább fáradságos, tehát mindenképp jogos a permetezést végzőknek azon panasza, hogy a fák 4 m-en túli részeinek megpermetezése szörnyen fáradságos, lassu és testileg kimerítő munka.

Három méternél hosszabb bambusz használata megint csak fáradságos, mert azt nehéz tartani, ennél fogva szerencsés megoldásnak tekinthető az a szabályozható szórófej, mely minden magasnyomású gyümölcsfapermetezőre pár pillanat alatt felszerelhető és melynek segítségével a még mindig finoman elporlasztott permetesugarat tovább 2,5—3 m-rel meghosszabbíthatjuk.

Ha tehát ezt a különleges szabályozható szórófejet a 3 m-es bambuszra rászerezzük, úgy 6,5—7 méterig finoman elpor-

lasztva dolgozhatunk, sőt a téli lemosó, vagy nyári levéltetű elleni permetezést, melyhez finom porlasztás nem szükséges még 8 méterig is felvihetjük.

Azon géptulajdonosok részére, akik bambusszal egyáltalában nem rendelkeznek, de fáik magassága a 3 métert eléri, e szórófej külön előnyt jelent, mert bambusz használata nélkül is a fáik legmagasabb részeit is ködszerűen megpermetezhetik. Tehát e magasságig bambusz használata nem szükséges.

E régi és jogos panaszról orvosló, szabályozható szórófej olcsó áron kapható a Chinoin propaganda irodájában, Agrotechnica cégnél, Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 8.

Ingyenes méhészeti tanfolyamok Erdélyben az 1936. év tavaszán. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület az 1936. év tavaszán ingyenes méhészeti tanfolyamokat rendez. A tanfolyamokon részt vehetnek férfiak, nők, fiúk és leányok egyaránt. A tanfolyam ingyenes, csupán a beiratásért fizetendő 100.— lei sze mélyenként. A tanfolyamok elméleti és gyakorlati előadásai naponta d. u. tartatnak a hallgatók által közösen megállapítandó legalkalmasabb órákban. A hallgatók a tanfolyam látogatásáról bizonyítványt kapnak. A tanfolyamok csak megfelelő számú jelentkező esetén tartatnak meg. Jelentkezni lehet az E. M. E.-nél Cluj, Muresan-u. 10.

Fajtisza - Fajazonos szavatolt csiraképeségű eredeti Erfurti, Hollandiai és Dániai

Főzlek
Zsírdség
Virág
Fű és
nemesselt
Takarmány
és Répa

MAGVAK

„ERFURT“ Salamon & Stefan magtermelés és magkereskedés
CLUJ, PIATA MIHAI-VITEAZUL.

Legkisebb rendelést is azonnal postázzuk!

Arjegyzők ingyen!

A tanfolyam megnyitása előtt 8 nappal, vagy az alábbi megjelölt címeznél. A tanfolyamok helyét is idejét alább közöljük: Clujon, márc. 25-jun. 4. napjain. Valeniben (Cluj vmegye) április hó 6—11. jelentkezni lehet a helyi Balogh Jenő ref. tanítónál. Rimetea (Turda vmegye) április 27—máj. 6. áig. Jelentkezni lehet Benzédi Domokos helyi unitárius lelkésznel Uioarán (Alba vmegye) június hó folyamán.

A turdai Missio-Társulat fehérnemű varró- és szabászati tanfolyamot rendez április hó 15.-től június 15.-ig, amelyen a fehérnemű varrást és szabást tanítják. Jelenleg szövő tanfolyamot tart, amely busvét előtt befejeződik. A Missio-Társulat háztartási tanfolyama január 1.-től kezdődött és különböző csoportokból állott. Ennek a kéthónapos fehérnemű, varró és szabászati tanfolyamnak a tandíja mindössze 500.— lei. A Missio-Társulat az arra igényt tartók számára szállást és teljes ellátást is nyújt a két hónapra 2200.— lei ellenében. Jelentkezni lehet április hó 10.-ig. Missió-Társulat, Turda, Posta-Restante.

Ujból tárgyalás alá veszik az új szőlőtörvényt. Közöltük lapunkban, hogy az új szőlőtörvényt tárgyalás alá vette a parlament. Mielőtt a törvény vitáját lezárták volna, úgy alakult a helyzet, hogy a törvényt újból le fogják tárgyalni. Így addig amíg az új szőlőtörvényt a parlament nem tárgyalja le, a régi szőlőtörvény rendelkezései maradnak érvényben.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Piaci árak

Lovakat vásárolt a török kormány a Bánságban. A török kormány a hadsereg számára lovakat vásárolt a Bánságban. A megvásárolt lovakat Konstancába szállították és onnan hajóval vitték Törökországba.

Emelkednek a Bánságban a gabonaárak.

A bánsági gabonapiacra a gabona árának olesulása megszűnt, sőt egyes gabonáknál ár-emelkedés mutatkozik. Különösen a kukorica iránt van nagy érdeklődés. A piaci árak a következők:

Buza 400—410, kukorica 275, zab 330, takarmányárpa 310, napraforgómag 490—500, muharmag 620, tökmag 760 lej mázsánként.

Mint érdekességet jegyezzük meg, hogy a bánáti gazdák fejlett állattenyésztésének és tejjgazdaságának következményeképpen a lucernaszénából örölt

liszt rendes piaci áru. Egy zsák lucernaszéna liszt áru 100 lej.

Murás megyében olesul a

Targu-Muresen tovább a gabona árának olesulása. Hány hét alatt a buza ára lejről 410 lejre olesult meg.

Piaci árak a Bánátban.

Tej 5, tejjel 20—22, tej túró 5, vaj 40—60 lej kilónként, illetve kilónként.

Krumpli 4, karalábé 2, hagyma 6—8, zöldség 10-12 lej kilónként.

Tojás 2 lej darabonként. Alma 12, körte 15 lej kilónként.

Piaci árak Fágáras-on.

Buza 450—500, kukorica 260—300, zab 310—320, takarmányárpa 330—350 lej mázsánként. Tavaszbuza vetőmag 500 lej mázsánként.

RÓV. KATH. SZERTARTÁS-KÖNYVEK

Nagyheti szertartások teljes szövegét közli latin-magyar nyelven az Officium Hebdomadae sanctae imakönyv feleke egészsváson kötetben 137 — lej. Vidékre 140 — lej — Papossy: Szertartás könyv bővebb átdolgozott kiadás kántorok számára az egyházi év szertartásainak leírását tartalmazza a teljes nagyheti szertartásokat is, ára 180 lej. Magyar-Latin MISSZALÉ az év minden napjára egészsváson kötetben 372 — lej, egészsváson aranyemelés 338 — lej, bőrkötés 372 — lej, aranyemelés 576 — lej bőrkötés aranyemelés 648 — lej. Raktárról szállítjuk.

MINERVA könyvkereskedés
CLUJ, Strada Regina Maria 1. sz. 12.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Popovici 1. sz. 12.

Művelődés

Kispál Ilonka

Mosolyog az erdő
Szagos ibolyája,
Mosolyog az égre,
Búgó galambpárra,
Mégis legszebben a
Kispál Ilonkára.

Sulykol a patakban.
Süt a nap sugára
Fehérítő habok
Gyöngyöző fodrára,
Mégis legszebben a
Kispál Ilonkára.

Sugárban, nótákban
Szellő szava árad,
Üzenetet hoz a
Fahunak, rózsának,
Mégis legszebbet a
Kispál Ilonkának:

Király fia indul
Lánynező útjára,
Sok szép leány vár rá,
S mondjam ki lesz párja?
Patakban sulykoló
Kispál Ilonkája.

Havas István.

A fejfa...

Gál Balázs szénát vetett a lovacskák elé.
A borjas tehénnek abrakot adott.
S amikor mindent rendbetett, elnézelő-
dött még egy keveset. Aztán kiballagott az
udvarra.

„Vigyázz!” a ház öre, türelmetlenül nya-
gva rángatta a láncot. Odament hozzá és
megfogta. Aztán egy utolsó pillantást vetett
a pánoskutas, szalmaboglyás, szekérszines kis
szarvasudvarra és bement az árvákhoz.

Ahogy szétnézett, még mélyebbre eresz-
kedett lelkére a felhő. Az árvák árvasága. S
a rettenetes seb, ahonnét az asszony, az anya
született ki, — lüktetve vérzett benne.

KOMOLY KÉRDÉS!

Miért tűri,
hogyan
kínózza a

RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szűrás
szaggatás és keresztcsont
fajdalom?

Mikor a csodás hatása

Spongilia

FÁJDALOMŰZŐ CSÚZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRAOOLEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR
és pórtakélttség • ODORHEIU •

Ment a sarokba. Előhuzta a tuskóban vég-
ződő akác-törzset. Amiből a fejfát faragta.
Igy estenden.

„Vigyázz” elvakkant. Kényeskedve. Nem
hadarta az ugatást, mint mikor idegent fog,
— ismerőst jelzett.

Komám uraimék érkeztek. A szomszéd-
ságból. Vigasztalóba. Elejbük indult Gál Ba-
lázs.

- Adj Isten jóestét!
- Adj Isten, komámasszony...
- Mivel bajoskodik, komámuram!
- Fejfát faragok, komámasszony...
- Ugy, ugy. Csak faragja. Faragja, ko-
mámuram.

Letelepedtek, hallgattak. Gál Balázs borf
töltött poharába. S ahogy ittanak, odahajolt
hozá a koma:

— Balázs, hallod-e?! Nyugodj meg Isten
szent akaratában.

Gál Balázs lehajtotta a fejét.

— Én is váltig mondom, — kezdte éneklő
hangos az anyós, — hogy a halottaknak bé-
két köll hagyni. Mert, ha sóhajtoznak, ver-
gődnek utánuk, nehéz nékik a föld, nem tud-
nak nyugodni.

— Hát ugy igaz, — kontrázott a kománé.
— A komának meg köll házasodni. Ha assz-
zony kerül a házhoz, megnyugszik a szegény
megboldogult is!

Már kommandáltak is.

— Tehetős özvegy.

— Háza is van, meg földje Halason. Jé-
természetű a család is nagyon.

— Hát tudja mit, komám! El köll venni, de még a tavaszon.

— Nem lesz énnékem soha tavaszom.

A fejfa elkészült kisasszony havában. Világoszöldre festette Balázs és fölállította a temetőben.

Ottan állott immár komorom, mint a katoná. Virrasztva asszonya álmát.

Fehérvirágos folyondár belepte. Dalolni kis madár lebbent le rá. S a fejfa állt, fölötte felhők szálltak, ébernek látta a hajnal és az este.

Halason, valahol a Sóstó során lakodalmaskodnak. Kacag a hegedű. Sivít a klarinét. Mormol a bőgő. Gál Balázs kelt egybe az özvegyvel.

Ha nem tavasszal, hát őszön. Özvegy emberhez illön. Aki nyáron, — mig a dologidő tart, — csak megvan valahogy, de a bánat veszi üzőbe, ha a hervadásos ősz jő.

Aztán a három kis árvának is anya kellett. Nem győzte őket gondozni nagyanyó.

Igy történt aztán, hogy Halason, — valahol a Sóstó során lakodalmaskodnak.

Elviharzottak az esztendők a fejfa felett. Alattomosan a törzsét féreg ette. A nap nagy hevétől meghasadt a fája. Belepte lassan a zord észak mohája. A tulipánján, mely olyan sokat ázott, a gazdátlan szellő fakó rongyot rázott. Lefogytak róla az ékes faragások. Télen át didergett, nyáron át izzott ottan. De csak őrizte a sirocskát kopottan. Pedig a halott már igen messze szállott. Porszemnek se

látta onnét a világot. Őt is elfeledték, ő is feledte. Csak még ez a kopott fejfa áll felel.

Ez a kopott fejfa titokzatos nagyon: Balázsnél volt akác az udvaron. S az olyan árván nőtt, egyedüli legény: szerelmén a menyecske szegény.

Fehér virágát a vállára hullatta, mikor Gál Balázné elhaladt alatta. S a nap ellen nyújtott neki árnyat, mikor a tőve teknő mellett fáradt. Suttogó vallomással kísértette, de a lombok szavát Gálné nem vette.

Igy állott a dolog, amikor egy napon röpült a dalos madár az ablakon.

Még el sem temették, — feküdt ravatalon, — már fonyadozott az akác az udvaron. Igy történt azután, hogy Gál Balázs kivette. Fejfának faragta, fejfának kivitte.

Ottan áll őrt most a halk domborulat. Hosszu évtizeden, már valami haton.

Egy borongó napon elkezd szédelni. Korhadozó törzsén inogni, remegni kezd. Pörög a temető körben-körben vele, érzi, hogy mulóban, minden kis ereje...

Ahogy így gyötörte a kegyetlen halál, messziről érkezett hozzá egy kis madár. Ráült és elkezdett hozzá halkán szólni, régi búcsúdalt a fülébe dalolni.

A haldokló fejfa hallgatva hallgatta... mikor a madárka dalát abbahagyta: rázta a sirra megdermedten, holtan.

...én is abbahagyom, eleget daloltam.

Szalay László

Apróságok • Adomák

Ágyu a repülőgépen.

Az északamerikai hadseregben olyan repülőgépet építettek, amelyre gyorsüzelő ágyut szereltek fel. Az ágyunak repülőgépeken való alkalmazása eddig nem volt lehetséges, mert az ágyuk nagy súlyuk miatt igen nagy megterhelést jelenttek a repülőgépek számára.

A motorok építésének fejlődésével azonban lehetségessé vált, hogy a repülőgépek nagyobb súlyt is elbirjanak. Az amerikai repülőgépekre szerelt ágyuk úgy vannak felállítva, hogy körbe forgathatók és öt kilométer távolságra visznek. Az ágyuk irányítása és kezelése golyóbiztos üvegbura alól történik, tehát az ágyu kezelője nem sebesülhet meg az ellenség golyójától.

Százöt éves asszony halála

Kluj-on közelebbről halt meg Kovács Borbála 105 éves asszony. Az öregasszony nagyon érdekes történeteket mesélt a múltból. Fialtal korában Zsa Sándorral is találkozott. A találkozást egyik unokája következőben mesélte el:

— Találkoztam a meghalt nagyanyámm Róza Sándorral is. Még a szabadidő elölt történt, hogy Zsuzsi

jével gyalogszerrel indult utnak az akkori Erdőszentgyörgyről a közeli faluba. Gyanullann, beszélgettek arról, hogy milyen rossz lenne Rózsa Sándorral találkozni, aki állítólag éppen a környéken garázdálkodott. Hirtelen egy férfi toppant eléjük:

— Miért félnek úgy Rózsa Sándortól?

— Hát csak azért, — nyelvelt vissza bátran Borbála, — mert elvinné a pénzt, amivel a vásáron csizmát akarok venni!

— Mennyibe kerül az a csizma?

— Három forintba!

— Itt a három forint, — szölt az idegen, — vegyen csizmát rajta!

Az egész jelenet olyan hirtelen játszódott le, hogy nagyanyám nem tudott tiltakozni. Meg is vette a csizmát, amit akart. Amikor aztán visszafelé ballagtak, ismét eléjük állott az idegen. Elkérte az egyik csizmát és patkószegekkel a „Rózsa Sándor” nevet verte a talpába.

— Nem olyan rossz ember Rózsa Sándor, mint amilyennek tartják, — fedte fel azután magát a „rangrejtve” sétáló haramiavezér.

A 105 éves asszony a szabadságharcot, az orosz csapatok betörését is átélte. A faluja hátrában levő erdő fái mögül nézte végig, hogy a községi tanítónő férjét felkoncolják a kegyetlen hordák.

Gyermekek az utcán.

— Rémes, hogy bepiszkitják magukat a gyermekek az utcai járókban.

— Bizony. Tegnap is nyolc gyermeket kellett megmosdatnom, amíg végre ráismertem a mamámra.

Tanácsadó

Minden tanácskérő leveléhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

S. F. Urziceni. Ön azt kérdezi tőlünk, hogy ágyulövés alkalmával a lövés hangját hallja-e előbb a távol álló ember, vagy pedig a golyó repül el előbb feje fölött. Mint írja, ezzel kapcsolatban fogadást is kötöttek és áldomást akarnak inni. Előre bocsátjuk, hogy a fogadást mind a két fél elveszítette és mind a két fél megnyerte, tehát az áldomást fizessék közösen. A következőkben részletesen kifejtjük az erre a kérdésre vonatkozó lehetőségeket.

Különbségeket kell fennünk az ágyuk között aszerint, hogy **tábori ágyuk, tarackok vagy mozsarak.** A különböző fajtájú ágyuknak, tüzérségi nyelven **lövegeknek** különböző sebességgel repül lövedékük. Ha tudjuk a bizonyos távolságra vonatkozó repülő tartamot és tekintetbe vesszük, hogy a hang három másodperc alatt halad egy kilométer távolságra, egyszerű egyenlettel kiszámíthatjuk, hogy miképpen alakul a helyzet.

Kezdjük a háború elején leginkább elterjedt régi 15 centiméteres tarackokkal. Lövedéke 4 kilométerre 17 másodperc alatt jutott el, a lövés hangja pedig már 12 másodperc alatt ott volt. 6 kilométer távolságra a lövedék 32 másodperc alatt repült el, a hang pedig már 18 másodperc alatt ott volt. Az új formájú 15 centiméteres Skoda taracknál a helyzet valamivel kedvezőbb, mert 4 kilométerre már 16 másodperc alatt eljutott a lövedék, 6 kilométerre pedig 23 másodperc alatt. Minthogy azonban a hang erre a távolságra 12, illetőleg 18 másodperc alatt jutott el, világos dolog, hogy ennél is később repült el a golyó az ember feje fölött, mint ahogyan a lövést hallotta. A 30 és feles mozsárnál mindég a lövés hangja hallzott először, azután jött a lövedék. Tíz kilométer távolságnál például a lövés hallása

után fél percre érkezett meg a gránát. A 42-es taracknál is hasonló volt a helyzet.

A lapos röppályájú, tábori ágyuknál másképpen fest az arány, aszerint, hogy milyen távolságra löttek azokkal. Így például a háború vége felé alkalmazott 10 és feles messzehordó ágyu lövedéke 6 kilométer távolságra már 14 másodperc alatt elrepült. A hang azonban, amely hírül hozta a lövést, csak 18 másodperc múlva érkezett oda. Így tehát a golyó rég elrepült az ember feje fölött, mikor a lövést hallotta. 8 kilométer távolságra való lövésnél 20 másodperc alatt jutott a gránát célba. A lövés hangja ugyanoda 24 másodperc alatt érkezett. 10 kilométer távolságra pontosan egyszerre, 30 másodperc alatt érkezett meg a lövedék és a hang. 12 kilométer távolságra 40 másodperc alatt jutott el a lövedék, a hang azonban már 36 másodperc alatt odaérkezett. Hasonló viszonyok uralkodnak a rendes tábori ágyuk lövéseinél is. A helyzet tehát a távolsággal változik, hogy előbb repül el a lövedék az ember feje fölött, vagy pedig előbb hallja a lövés hangját. Ismételjük, a fogadást egyik fél sem nyerte meg, mert amint az előadottakból láthatjuk, mind a két eset lehetséges.

S. E. Makacs szörtüsző gyulladása ellen a gyógyíthatás szempontjából vagy az Antipyrogene Yatren-Vaccinet, vagy a Staphylo-Yatrent kellene injekcióiban megpróbáltatnia. Mindkettőt a Bayer-Meister-Imcuis világhírű gyógy- és vegyészeti gyár állítja elő. (Ugyancsak e gyártól van a Staphar is, mely bőr alá vagy izomba adandó emelkedő adagokban másodnaponként. Előbbi kettőt csak izomba, vagy vérbe kell adni.) Sajnos, a betegség nagy türelemre teszi az orvost és beteget egyaránt. Az igénybe vett eddigi kezelésből látom, hogy rendkívül makacs a baj. Élesztőkurát nem ajánlottak! Keresse fel orvosát és az említett gyógyszerek egyikét (az orvos úr belátása szerint) kérje alkalmaztatni, **Dr. G. E.**

M. F. Régi kőzírata, mely különböző bántalmak ellen vényeket közöl, tudományos értékkel az általános orvosi gyakorlatban nem bír, amikor manapság t. i. különböző új tanok dobattak be a tudományba (pl. vitamin-, hormontan stb.), másfelől pedig a különböző gyógyszer-savók (szérumok) és az u. n. organotherapia hatalmas lépéssel vitték előre a gyógyítás és gyógyíthatás tudományát, manapság, midőn pl. a vészes vérszegénység gyógyítása a májkészítményekkel óriási lökést adott az eddig ebben a betegségben szenvedők megmentésében stb. Még könyvtári értéke sincs, szerzője ugyanis ismeretlen. Végigolvassva a különböző bajok címeit, pl. „Asszony embernek nyomorúságáról” (9 vény), „Béka vagy kígyó akiben” (8 vény), „Békát aki iszik” (1 vény), „Békája akinek nyelve alatt” (1 vény), „Belső részek roncsolásáról” (1 vény), „Dobos vagy felfuvalkodott hasról” (2 vény), „Fecske szívnek tulajdonsága” (1 vény), „Feje teteje kinek nyilalal” (1 vény), „Gesztenye jó-sága vesztés ellen” (1 vény), „Gyermek ha szegésben kinlódik” (1 vény), „Gyermeknek, ha nyakcsaplója leesik” (3 vény), stb. stb. — mind olyanok, melyek a mai orvostudományban mosolygásra is keltenek, mert hiszen a különböző, hatalmas gyógyszer-gyárakban, — minő pl. a világhírű Bayer-Meister-Lucius, a Knoll-gyár, a budapesti Chinoin, Richter, Wander stb stb., elismert orvos-, vegyész- és gyógyszerész tudósok százaival — a legkomolyabb tudományos alapon dolgozva igyekeznek a szenvedő emberiség segítségére sietni. — Ha aztán valaki be akar hatolni az orvostudomány küzdelmeibe és annak értékét meg akarja ismerni a tudományos kutatások terén, olvassa el Paul de Kruifnak „Bacillus-vadászok” és „Akik életünkért harcoltak” c. kitiinő és úgyszólván a maga nemében páratlan munkáját, valamint Albrecht Thielnek „Tizenhárman a halál ellen” c. rendkívül kedves könyvét, mert ezeknek elolvasása után nyitott szemmel fog-

az orvostudománynak küzdelmeibe betekinteni és azon néhány betegség lényegére (mik e három könyvben feltalálhatók) behatolni. Oly művésziessé megírt könyvek ezek, melyeket csak a 20-ik század tudott kitermelni a laikus közönség gyönyörködtetésére és ismereteinek fejlesztésére.

Dr. Gergely Endre.

Cs. V. Attanulmányoztuk az 1934 évi május 11-iki premilitáris (katonai előképzésre vonatkozó) törvényt, amely nem kötelezi az ifjakat egyensapka vagy egyenruha beszerzésére, a törvény 16-ik szakasza csak ismertető jelvény viselését rendeli el. A Hivatalos Közlöny 1935 év Február hó 7-iki 32-ik számában közölt és a törvény végrehajtására vonatkozó utasítás 50-ik szakasza értelmében az ifjak egyensapkát és egyenruhát viselhetnek a kiképzés alkalmával, de ez nem lévén kötelező, amennyiben mégis hivatalból akarnák azt beszerezni, közzöljék a főszolgabíróval, mint a kiképzés parancsnokával, hogy egyrészt mert arra törvényes alap nincsen, másrészt a már súlyos gazdasági helyzetben nem képesek és nem hajlandók az egyenruhára 730 lejű áldozni.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

B. S. Ghiarac. K. L. Pilul. J. I. Bichia. B. J. Dămieni. S. G. Ghiarac. L. J. Ditrău. N. F. Ceica.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Előző számunkban közöltük, hogy vidékre megbizottakat küldünk, akiknek arra is felhatalmazásuk van, hogy szabályszerű nyugta ellenében a hátrálékos előfizetőinktől a díjakat beszedjék. Fölmentítettük, hogy mely vidékre mennek s ezt jelenleg kiegyesítjük azzal, hogy Cluj megyében és pedig a Sarmasi és Mociu-i járásokban levő községekben levő előfizetőinket is felkeresi egyik megbizottunk, tehát kérjük a hátrálékosokat, hogy a díjakat megbizottunknak fizessék ki.

Ugyancsak meglátogatja egy másik megbizottunk a Ludus községében levő községekben élő fizetőinket is.

Ettől függetlenül mindazon előfizetőinket, akik hátrálékban vannak, felszólítjuk, hogy a rászükre kiküldött kitöltött postai utalvány felhasználásával, küldjék be hátrálékaikat.

K. D. Az új házásoknak 1936-nyingyen küldjük lapunkat s így Önnek is.

B. B. Valea Scurta. A naptári oiméro f. év. jan. 20-án és február 27-én elküldöttük s nem áll módunkban, hogy azt harmadszor is megküldjük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: B. B. Valea Scurta 155, ifj. B. J. Muresmort 150, B. Zs. Doboli de sus 150 (a naptári 2-szer is elküldtük), F. Gy. Logu 305, Sz. I. Bilghez 150 (naptári 2-szer exp.), T. A. Varsag 77 (naptárok elküldve), K. A. Catalina 230 (ebből 80 lej Szemlének mindkét lap előfiz. rendb. 1936. évre), B. J. Lunga 150 (r. 1935. dec. 31-ig), B. J. Marcusa 150, V. J. Lunga 100, M. J. Pava 85, S. T. Zabola 150, V. M. Lunga 188 és 85, J. A. Zabalá 625, Lutoasară M. J. 100 és V. J. 100, V. J. Habuica 35 és 75, B. J. Marcusa 150, B. N. Albis 150, J. A. Estelnic 100, M. G. Tinoasa 88 és 85, F. I. Lunga 150, M. M. Hatuica 150, D. A. Lazaresti 150, (r. 1936. dec. 31-ig), K. G. Luca 150, B. J. Sarmasi 300, H. J. Cozmeni 300, T. I. Habuica 75, T. L. Pordeani 150, B. K. L-né Dejan 150 lej.

Aprohirdetéseink

Varrógépek, kerékpárok, mofonok és ezek alkatrészei, vitóműhely. Pontos és gyors szolgálat. Baumgarten Târgu-Mureş, Str. Calaragiu No. 19.

1911-beli Máv. 10-es golyós ágyas eséplő eladó, esetleg átváltható ugyanilyen típusú eséplővel. Ugyanott megvételre koresek Milignard páros-sorú tőgépét 16-sorosát. Bagossy dor, Ghiarac jud. Bihor.

Nagy magyar költő emlékezete.

A magyar irodalomnak nevezetes évfordulója múlt el a közelebbi hetekben. Berzsenyi Dániel halálának százéves emlékeztétét ünnepelte a magyarság.

Berzsenyi Dániel művei ma is élnek és elevenen hatnak a magyar szellemi életre. Korának hazafias lelkesedését, nemzeti aggodalmait fölemelő versekben, úgynevezett ódában fejezte ki, hibáit megrázó feddő versekben ostorozta. Verseinek egyes sorai közmondásokká lettek. „Romlásnak indult hajdan erős magyar!” — énekelte a maga idejében, de ezt és más költői megállapításait ma is idézgetjük.

Berzsenyi falusi földbirtokosnak volt a fia, életét falun, gazdálkodással töltötte. Érzelmek, gondolatai mindig meg fogják ihletni azokat, akik gazdálkodással keresik kenyerüket.

Emlékének méltán adóznak a legnagyobb tisztelettel.

Tanuld meg!

Kőkerítések.

A legtartósabb és erős kerítések kőből készülnek. A durván megmunkált köveket formájuk szerint kell összeilleszteni. Kötőanyagul meszes habarcsot vagy beton-keveréket szoktak használni. A cementből és éles folyami-homokból készült beton tartósabb mint a mészhabarcs, de drágább.

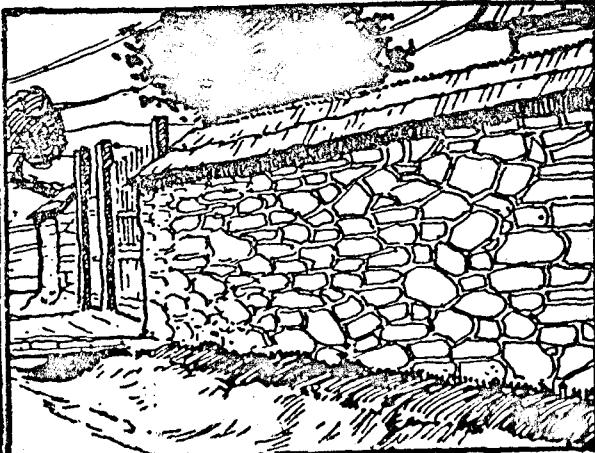
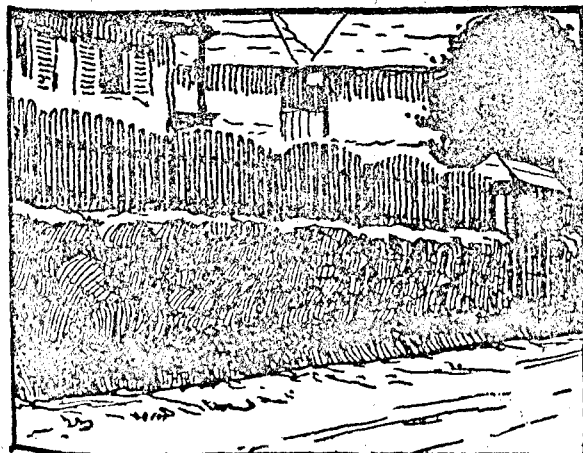
A kőfalak építésénél arra kell vigyázni, hogy jó mélyen legyenek alapozva, mert különben súlyednek és repedések keletkeznek a falon. Csak jóminőségű, fagyálló köveket lehet kőfalak építésénél felhasználni. Ezért csak ott

észszerű a kőfal alkalmazása, ahol jóminőségű, kemény követ lehet bányászni.

A kőfalakat lehet úgy is építeni, hogy a tetejükre léckerítés kerüljön. Tartós és szép az ilyen összetett kerítés. A kőkerítések tetejére célszerű zsendély-fedélet alkalmazni, hogy az esőtől és hótól meg legyenek védve. A zsendély-fedél növeli a kerítés tartósságát.

A hagyma, mint gyógyszer.

Ismeretes, hogy azok a népek, amelyek étkezésük alkalmával sok hagymát fogyasztanak, nagyon egészségesek. A legújabb orvosi kutatások sok érdekes dolgot derítettek ki a hagyma egészségi hatásáról. Az emberiség egyik legnagyobb csapása a rák-betegség.

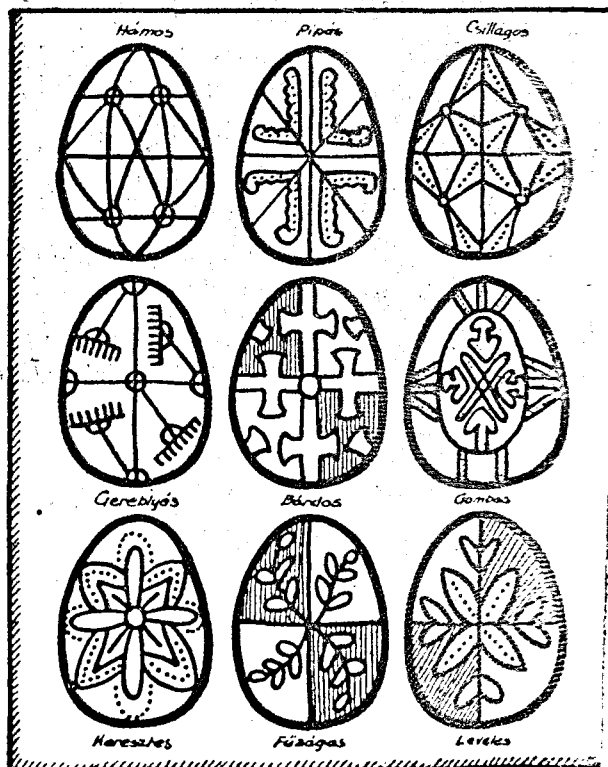
Jő a tavasz, bizton hírlík,
Fű, fa, virág bomlik, nyílik,
Abból nyílik az én eszem,
Ha a Magyar Népet veszem.

Mint ismeretes, a műtéti beavatkozásokon kívül különböző sugárzásokkal, főképpen röntgen- és rádium-sugárzással gyógyítják. Az eddigi tapasztalatok szerint a rádium-kezelés nagyon jónak bizonyult és sok esetben teljes gyógyulást eredményezett. Több növényről megállapították, hogy magából olyan sugárzást bocsát ki, mint a rádium, tehát rádióaktív. Ezek között a növények között első helyen áll a hagyma. Több tudós minden kétségen kívül bebizonyította, hogy a hagyma rádióaktív növény.

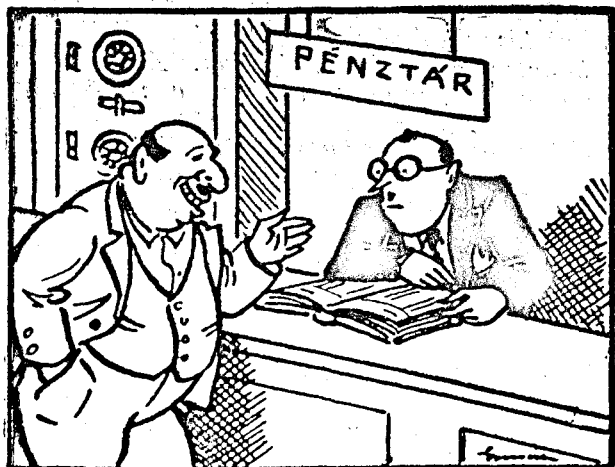
Ezzel kapcsolatosan meg kell említenünk, hogy Lengyelországban, Oroszországban, Bulgáriában, Törökországban és még több helyen, ahol a lakosság fűtápláléka közé tartozik a hagyma, a rák csaknem teljesen ismeretlen betegség. Ez a megállapítás nem feltevés, ha-

nem pontos számadatok összehasonlításából nyert eredmény. Természetesen nem jelenti, hogy a hagyma a rákbetegségnek biztos gyógyszer szere volna, de jelenti, hogy a hagymával való táplálkozás kétségkívül nagyon egészséges és, amint a hagyma ugynevezett rádióaktivitása mutatja, bizonyos tekintetben gyógyszernek tekinthető.

Husvétii tojások.

Mai számunkban néhány érdekes tojásdíszítést mutatunk be. Különösen kedves egyszerűségével a „gereblyés” és „bárdos”, „keresztés” a kalotaszegi rózsára emlékeztet.

— Mikor fizeti ki már az adósságot, hogy ne küldjünk minden héten felszólítást?

— No is küldjenek többet, hanem írják a bélyeg árát javamra, egyszer csak kitelik abból az adósság.